

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorózančky:	Mgr. Kristína Král
Téma práce:	Vybrané aspekty práva na spravedlivý proces v civilním soudním řízení
Téma práce anglicky	Selected aspects of the right to fair trial in civil proceedings
Rozsah práce:	76 normostran vlastního textu (dle prohlášení rigorózančky 211 020 znaků včetně mezer)
Datum odevzdání práce:	26. 02. 2023 (el. podoby), 01. 03. 2023 (tištěné podoby) datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 21. 01. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Rigorózančkou zvolené téma zaměřené na vybrané aspekty práva na spravedlivý proces v civilním soudním řízení není tématem novým, můžeme jej však chápat jako stále aktuální, neboť se v něm může odrážet nynější podoba míry naplňování jednotlivých prvků, které právo na spravedlivý proces tvoří. Z pohledu procesního práva se jedná o téma zásadní, neboť v současném integračním evropském procesu nabývají základní justiční a procesní principy mimořádného významu. Výběr tohoto tématu také rigorózančka v úvodu práce vysvětluje (na str. 6 v prvním odstavci).

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Co do náročnosti téma předpokládá dobrou orientaci rigorózančky nejen v dílčích otázkách práva na spravedlivý proces, ale rovněž v civilním soudním řízení jako takovém, resp. v jeho právní úpravě. Vždyť právě na jejím podkladu může dojít ke zhodnocení míry praktického naplňování vybraných aspektů zvoleného tématu v soudní praxi a k posouzení toho, zda dochází k diskrepanci mezi psaným právem a jeho aplikací (srov. text na str. 7). Se zvoleným tématem se rigorózančka jak z pohledu teoretických znalostí, vstupních údajů, tak jejich zpracování a použitých metod práce vypořádala zdárně. K použitým zdrojům uvádím, že rigorózančka vyšla z dostupné literatury, z většího množství internetových zdrojů (srov. tyto zdroje uvedené na str. 82 až 83), dále z právních předpisů a soudní judikatury. Zahraniční literatura ani zahraniční judikatura použita nebyla. Co do metodologie konstatuji, že rigorózančka pracovala především prostřednictvím rozborně-popisné metody, dále metody analytické a metod indukce, dedukce a nechybí ani srovnávací metoda.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce práce odpovídá požadavkům, které jsou na tento druh prací kladeny. Práce je systematicky strukturována celkem do tří (3) kapitol a dalších podkapitol, do kterých rigorózančka číselně nezařadila Úvod (str. 6 až 7), Závěr (str. 79 až 81), Seznam použitých zdrojů (str. 82 a násl.), Seznam použitých zkratk (str. 86) a oba jazykové Abstrakty včetně klíčových slov (str. 87 až 88). Zvolenou strukturu lze aprobovat, neboť ta odpovídá tématu práce. Rigorózančka se nejprve věnovala historickému vývoji práva na spravedlivý proces (kap. 1, str. 8 a násl.), aby následně soustředila pozornost nejen na

vymezení práva na spravedlivý proces v legislativě a judikatuře (kap. 2, str. 17 a násl.), ale rovněž na analýzu vybraných aspektů práva na spravedlivý proces (kap. 3, str. 36 a násl.). Struktura práce je takto vyhovující, lze ji hodnotit jako přiměřenou vzhledem k zdanému rigoróznímu úkolu, když jednotlivé kapitoly (celkem 3) na sebe logicky navazují. Za pozitivní hodnotím učiněné shrnutí každé kapitoly – dílčí závěr, který text každé kap. srozumitelně shrnuje. Zpracování obsahu práce přes zvolenou strukturu a za použití základních metod práce umožnilo rigoróznímu postupně dospět ke stanovenému cíli práce (jak je výslovně vymezen v Úvodu na str. 7).

4. Vyjádření k práci

Rigorózní práce je vyjma Úvodu a Závěru (číselně neoznačené jako kap.) složena z dalších tří (3) kapitol, které jsou vnitřně dále strukturované do podkapitol a dalšího členění textu práce. Cíl práce byl rigoróznímu naplněn, vycházím-li z jeho výslovného znění v Úvodu práce (na str. 7 cit. „*Cílem rigorózní práce je zhodnotit míru praktického naplňování výše uvedených vybraných aspektů práva na spravedlivý proces v soudní praxi a posouzení toho, zda dochází k diskrepanci mezi psaným právem a jeho aplikací.*“). V první kapitole na str. 8 a násl. se rigoróznímu nejprve soustředila na historický vývoj práva na spravedlivý proces, resp. na přiblížení historického formování a postupného začlenění práva na spravedlivý proces do světového i českého právního prostředí. V podkap. 1.5. rigoróznímu mj. konstatuje, že samotné zakotvení jednotlivých aspektů práva na spravedlivý proces v ústavních a jiných zákonech samo o sobě nepředstavuje naplňování lidských práv, a že je potřeba soustavně a důsledně sledovat faktické naplňování jeho jednotlivých aspektů ze strany odborné i laické veřejnosti (str. 15). Jak by toho mělo být podle rigoróznímu konkrétně dosaženo? V navazující 2. kap. rigoróznímu dále vymezila jednotlivé aspekty práva na spravedlivý proces, a to jak v *legislativě*, tak v *judikatuře*. Přitom na str. 17 uvádí, že vhodnějším českým pojmem pro spravedlivý proces by bylo nazývat jej procesem řádným, nikoliv spravedlivým, přičemž odkazuje na autora D. Uhlíře. Zde se nabízí otázka, jak by rigoróznímu vnímala účel procesu, který má vést ke spravedlivému soudnímu rozhodnutí. Nebo podle rigoróznímu snad k „řádnému“ rozhodnutí? Argumentujte nejen doktrínou, ale také judikaturou. V textu kapitoly se rigoróznímu věnovala všem dílčím principům práva na spravedlivý proces, přičemž vycházela primárně z článku 6 Úmluvy. V podkap. 2.4. pak popisuje princip rovnosti a kontradiktornosti, které spolu úzce souvisí. Souvisí však kontradiktornost také s principem projednání? Jak by je rigoróznímu od sebe odlišila? (srov. str. 25 až 28). V dílčím závěru na str. 34 rigoróznímu dospívá k přesvědčení, že „*v rámci vymezení jednotlivých aspektů práva na spravedlivý proces byl vysvětlen jejich význam pro možnost účastníků domoci se u soudu efektivně svých práv i pro zajištění důvěry občanů státu ve vymahatelnost práva a spravedlivou justici.*“ Je však současně nastavený systém soudní ochrany práv skutečně efektivní? V závěrečné kap. 3 již byly pomocí metody analytické hodnoceny jednotlivé instituty a jejich aplikace. Rigoróznímu rovněž konstruovala vlastní závěry, resp. přinesla některé zajímavé úvahy *de lege ferenda*, např. k poskytování bezplatné právní pomoci, srov. na str. 64 a násl., či k právu na projednání věci bez zbytečných průtahů a v přiměřené lhůtě, srov. na str. 75 a násl. Dílčí závěr obsažený v podkap. 3.4. na str. 76 a násl. hodnotím rovněž pozitivně, souhlasím s tvrzením na str. 77, že „*za nejzásadnější spojitost jednotlivých aspektů práva na spravedlivý proces nicméně považují nebezpečí ohrožení důvěry společnosti ve spravedlivost justice v případě jejich nenaplňování v praxi.*“ V Závěru (str. 79 až 81) rigoróznímu projevuje smysl pro zevšeobecnění zpracované problematiky vybraných aspektů práva na spravedlivý proces v civilním soudním řízení. Celkově práci hodnotím jako zdařilou, rigoróznímu se v tématu orientuje.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je výslovně uveden v čl. 4. tohoto posudku. Hodnocená práce splnila cíl, který si rigorózanťka takto pregnantně vytyčila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Rigorózanťka při zpracování zvolené problematiky prokázala samostatnost při tvůrčí činnosti , ke které využila dostupné zdroje. Při tvorbě textu bylo postupováno <i>lege artis</i> . Dle protokolu o kontrole na plagiáty bylo zjištěno: počet podobných dokumentů – 117, nejvyšší dosažená míra podobnosti: 5%.
Logická stavba práce	Zvolená systematika práce je adekvátní, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují, práce je vhodně strukturovaná a tvoří kompaktní celek.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Při práci se zdroji rigorózanťka vyšla z přiměřeného rozsahu pramenů (srov. seznam použitých zdrojů na str. 82 a násl.), nicméně lze postrádat cizojazyčnou odbornou literaturu (přitom tématicky je možné se inspirovat např. rakouskou či německou právní úpravou, obecně úpravou evropskou). Citační norma byla dodržena. Celkově však uzavírám, že práce se zdroji je takto adekvátní.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Rigorózanťka téma zpracovala zdařile a vyčerpala jej způsobem, který odpovídá požadavkům kladeným na tento druh kvalifikačních prací.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Grafická úprava práce je adekvátní (text neobsahuje grafy ani tabulky).
Jazyková a stylistická úroveň	V práci se nevyskytují gramatické nebo pravopisné chyby. Jazyková a stylistická stránka práce je tak na odpovídající úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě práce by se rigorózanťka mohla zaměřit na otázky viz čl 4 tohoto posudky, zejména pak na souvislost zásady projednací a zásady kontradiktornosti.

7. Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě

Práce **splňuje** požadavky standardně kladené na rigorózní práce v daném oboru.

Práci **doporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu rigorózní práce.

V Praze dne 17. 05. 2023

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.
oponent